

HEDEMORA
KOMMUN

Varmt välkommen till föräldramöte!

19 mars 2024 i Vasateatern

En liten folder om
barn, unga, gäng och
kriminalitet

Gäng- snacket

BARNDOM UTAN BROTT

Ett initiativ från Länsstyrelserna

*Bilderna i presentationen är urklipp från foldern *Gängsnacket*

Kriminella gäng

- en fara för era barn

- Allt yngre barn lockas in i kriminalitet, redan på låg- och mellanstadiet. Barn och unga rekryteras och utnyttjas av kriminella nätverk (GOB).
- Kriminella gäng söker sig till miljöer där barnen finns. T.ex. i centrum, utanför skolan, vid sportanläggningen, fritidsgården, i bostadsområdet, lokala matställen etc.
- Många risker för barn som involveras – hot och våld, missbruk, psykisk ohälsa m.m.

”Smittoplatserna”

- Offentliga platser där yngre (ofta 12-15 år) befinner sig på samma plats och/eller sammanträffar med äldre tänkbara rekryterare/groomare (ofta 15-20 år och kända av polis).
- Centrumkärnan samt vissa andra platser där äldre kriminellt belastade personer uppehåller sig är alltjämt riskfyllda miljöer för barn och unga.
- Platser där det förekommer missbruk, drogförsäljning, langning av alkohol och tobaksprodukter till minderåriga.

På vilket sätt lockas barn och unga in i kriminella gäng?

- Barn (ofta 12-15) år rekryteras av andra unga (ofta 15-20 år). Nätverken bygger på hierarkiska åldersskikt (*Brå, rapport 2023:13*).
- Rekryteringen sker ofta mycket snabbt.
- Lockas med bl.a. snabba pengar, restaurang- och snabbmat, "gratis" droger m.m.
- Erbjuds uppmärksamhet och gemenskap, "status och respekt". "Kickar och beskydd" omnämns också som motiv hos den som rekryteras.
- Genom hot och våld. När barnet har tagit emot något kan det få höra att det står i skuld och måste "betala av" genom att utföra uppdrag, t.ex. långa droger.

Brå understryker att det är samhällets ansvar att skydda barn genom att förebygga och motverka att de exploateras av kriminella nätverk.

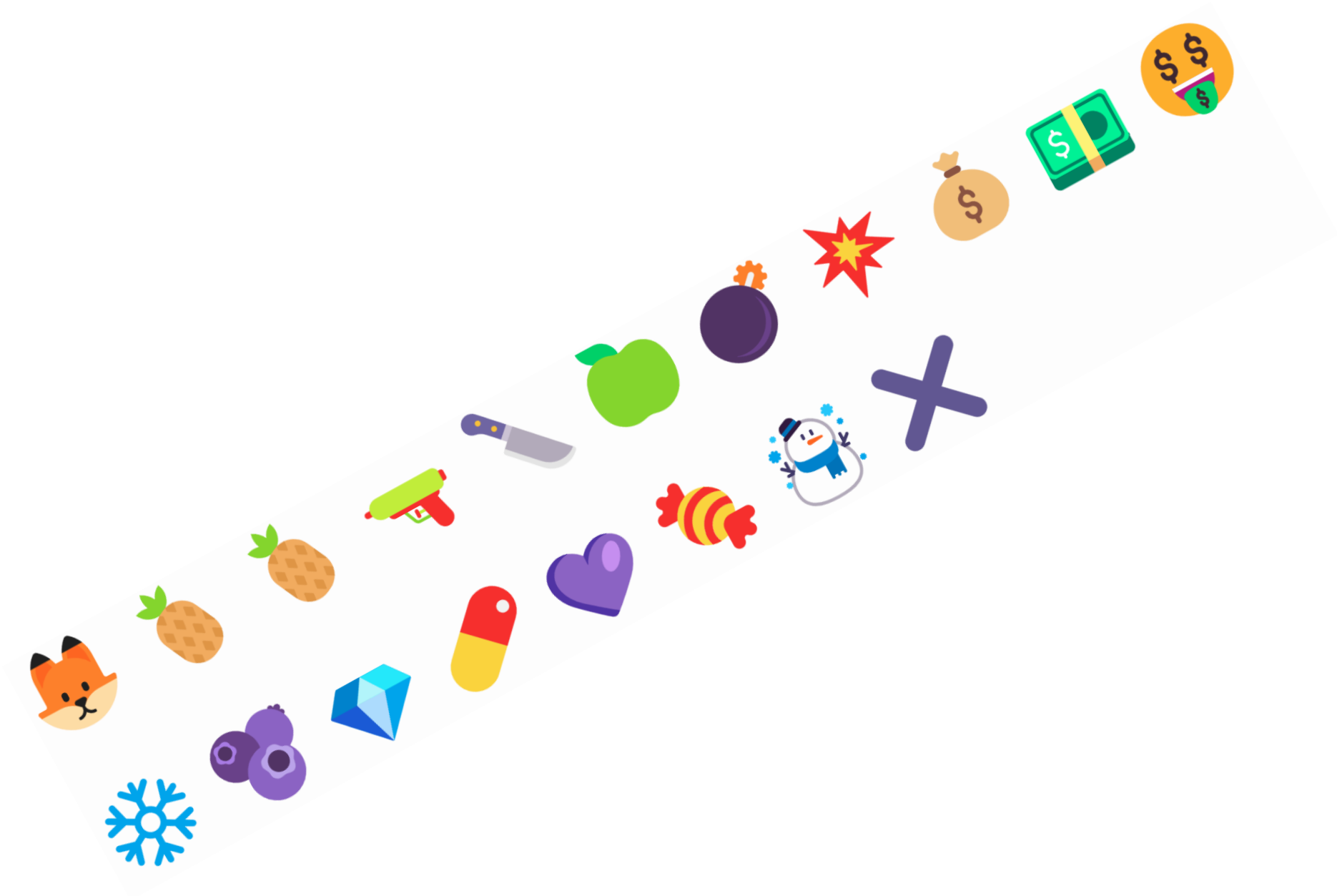
**Gäng-
snacket**

Gängens "varumärke"

- Marknadsförs via sociala medier; främst TikTok och Snapchat.
- Visar upp och idealiserar den s.k. gangsterkulturen.
- Narkotikaförsäljning marknadsförs och annonseras ofta ut via Snapchat.
- Användande av kodord, slanguttryck och emojis.

"Röka finns inne"

**Gäng-
snacket**

Varför rekryteras barn?

- Lättare att påverka och utnyttja, "de testas och bryts sedan ner".
- Nätverken vill bygga ut narkotikamarknaden lokalt.
- Ej straffmyndiga (under 15 år).
- Efterfrågade när det gäller *förvara, transportera och sälja narkotika*. Därefter kan de också få andra uppdrag – som att *transportera vapen, utföra våldsbrott, penningtvätt och bedrägerier*.

Varningstecken

- Är i sällskap med andra jämnåriga och vistas utomhus i riskmiljöer (**smittoplatser**) utan tillsyn.
- Skickar eller tar emot betalningar via swish eller bankkonto (ofta jämna belopp).
- Vissa mobilappar, t.ex. Wikr och Signal (även SC används).
- Använder slanguttryck och attribut kopplat till "gängkultur" (droger, kläder, smycken, vapen, gäng-tecken, pengar, musik etc).

Några varningstecken du ska vara uppmärksam på är:

- Om ditt barn börjar ljuga eller dölja saker
- Börjar umgås med nya, äldre ungdomar eller vuxna
- Kommer hem med nya kläder eller ny telefon
- Slutar be dig om pengar eller verkar ha mer egna pengar
- Skickar eller tar emot misstänkt många eller stora betalningar (via Swish eller bankkonto)
- Börjar ha två mobiler
- Uttrycker sig annorlunda, nya åsikter och värderingar

Hur reagerar barnen?

- Barn och tonåringar som rekryteras av kriminella kan känna stor press och få oro och ångest.
- En del börjar skolka, mår illa eller har fysiskt ont.
- Många försöker dölja vad som pågår för att skydda sin familj.

Vilka är extra utsatta?

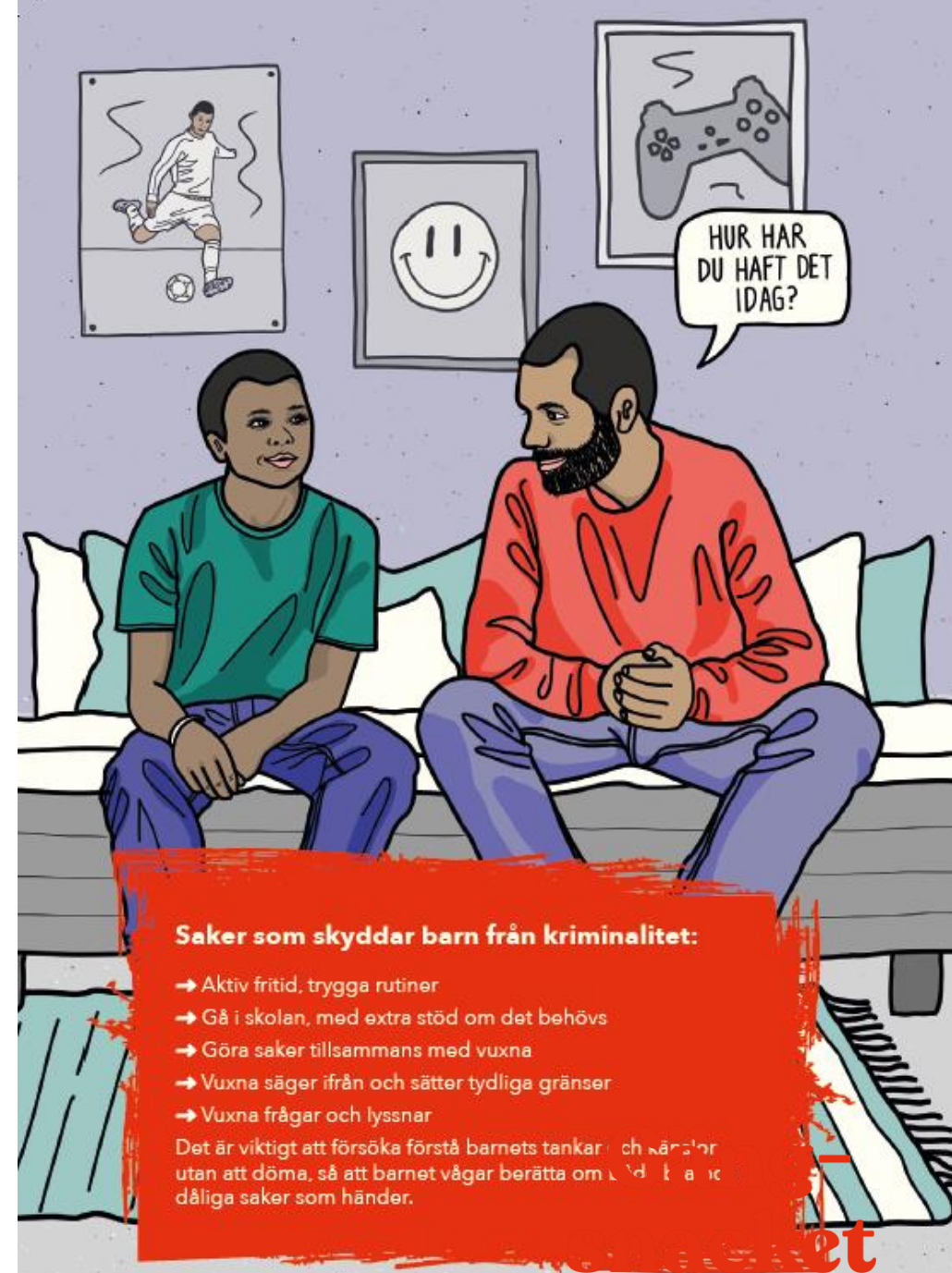
- Pojkar löper ökad risk – men även flickor dras in.
- Riskfaktorer som omnämns är bl.a. problematisk skolgång, intellektuell funktionsnedsättning, NPF-diagnoser, beteendestörningar. och placerade barn.
- Barn som har en liberal inställning till droger (**inkl. tobak/alkohol**) och våld.
- Föräldrar som har en tillåtande attityd och/eller okunskap vad gäller umgänge, droger vistelseplatser, tillsyn, rutiner, hur länge de får vara ute m.m.

Andra riskfaktorer om omnämns

- Placerade barn.
- Delaktig i "ungdomsgäng som stökar på stan".
- Bostadsområden med sämre livsvillkor.
- Anhöriga eller syskon som ingår i kriminellt nätverk.
- SIS- och HVB-placeringar i vissa fall (kontaktnät och kapacitet kan öka, när de är mitt i sin kriminalitet).
- Egen utsatthet, mobbning, inga vänner...
- Trotssyndrom med inslag av empatibrist.

Saker som skyddar era barn:

- Aktiv fritid och trygga rutiner, inkl. bra mat- och sovrutiner.
- Att gå i skolan, med extra stöd om det behövs.
- Goda förebilder – att vuxna vägleder, säger ifrån och sätter tydliga gränser (**moralsättning**).
- Att vuxna är nyfikna och lyssnar, när det gäller umgänge, fritid, inställning till alkohol och droger etc.
- Se till att de avstår tobak, alkohol och andra droger.

Utträden från nätverken är hårt reglerade

Faktorer som kan bidra till avhopp eller att den unge kommer bort från nätverket:

- Rekryteraren lämnar landet eller frihetsberövas.
- Goda förebilder (inom familjen eller utomstående) som bryr sig och "kämpar för dem".
- Placeringar och frihetsberövande i vissa fall.
- Allvarliga hotbilder eller traumatiska händelser.
- Tilltagande insikt och motivation/mottaglighet att vilja förändras.
- Arbete/sysselsättning, kärlekspartner eller föräldraskap (främst vuxna).

Vad kan jag som förälder eller annan viktig vuxen göra?

- Prata med andra föräldrar och vuxna.
- Prata med vuxna som arbetar med barn och unga, exempelvis lärare, kurator, personal på fritidsgården, tränare, socialtjänsten.
- Utnyttja de nationella stömlinjer som finns (se folder), samt kontakta öppenvården Gnistan.

Den 1 juli 2023 började en ny lag gälla som säger att det är straffbart att involvera barn och ungdomar i brottslig verksamhet (BrB 16:5 a). Om det kan antas att ett barn utnyttjas för kriminella handlingar är det viktigt att polisanmäla det.

Äldre ungdomar/unga vuxna som utnyttjas i nätverken

- "Svenska unga personer, som inte ser kriminella ut".
- "Gärna tjejer förvärvsarbetar, har körkort och en egen lägenhet". (hyrbilar, lagerhållning, transporter etc.)

Tipsa polisen

Har du sett eller hört något som skulle kunna hjälpa polisen att upptäcka, förebygga eller utreda brott?

Exempel på tips som kan hjälpa polisen

Tipsa via webben

För tips som inte gäller pågående brott, eller en akut situation, kan du med fördel snabbt och enkelt tipsa polisen via webben.

[Tipsa polisen](#)

[Tipsa om arbetslivskriminalitet](#)

Ring 112 om brottet händer just nu

Tipsa via 114 14

**Gäng-
snacket**

Avhopparverksamhet

Riktat sig till den som vill lämna organiserad brottslighet och som bedöms vara i behov av samhällets stöd och skydd för att fullfölja det.

För dig som vill hoppa av eller är anhörig

Här finns hjälp

Vid akuta ärenden, ring alltid 112.

För dig som vill lämna det kriminella livet bakom dig eller är anhörig, finns olika vägar att gå.

- Ett sätt är att kontakta kommunens socialtjänst.
- En annan ingång är polisen: Ring polisens växel 114 14 och be att få komma i kontakt med avhopparsamordningen i den polisregion där du bor.
- 114 14 gäller även för myndigheter som vill komma i kontakt med polisen i avhopparärenden.

Ta hjälp om du är orolig!

Be om stöd i tid – ju tidigare desto bättre

Öppenvården Gnistan riktar sig till barn, ungdomar och deras familjer som behöver stöd med att lösa olika svårigheter.

Behandlarna på Gnistan kan ge råd, stöd och vägledning i olika frågor. T.ex. hjälp med föräldrastödjande- eller drogförebyggande insatser, frågor kring alkohol, droger eller problem med spelande m.m.

Gnistan erbjuder upp till fem fria samtal utan kontakt med socialtjänsten, så kallat *öppet intag*.

Ring kommunväxeln **0225-340 00** och säg att du vill bli kopplad till Gnistan.

Lokala drogtrender bland unga

2024-03-19, Thomas Nordström, kommunpolis Avesta-Hedemora

Lokala drogtrender bland unga (nationellt)

- Cannabis (THC) är fortsatt den vanligaste narkotikatypen bland unga.
- Lyricakopior, Tramadol, Alprazolam (Xanor).
- Ecstasy (MDMA), kokain, amfetamin och Kristall (3-CMC) förekommer också hos unga.
- Nätdroger är ett ständigt växande problem – ökad tillgång och exponering, framförallt vissa semisyntetiska cannabinoider.
- Lustgas och drivgaser relativt vanligt bland unga.
- Användning och **illegal försäljning** av e-ciggarett/vape.

ONE

ENGÅNGSPODDAR / DISPOSABLES

600 ST BLOSS

HIZEN BLUE
BERRY BLAST
WATERMELON ICE
CREAMY TOBACCO
BLUE RASPBERRY
TOBACCO

"300+ st puffar - motsvarar ungefär 30 st. traditionella cigaretter".

"Lustgas har blivit vanligare som berusningsmedel, både bland unga och vuxna. Många tror att lustgas är ofarligt, men det kan vara beroendeframkallande och påverka din hälsa negativt. Att missbruka lustgas under längre tid kan orsaka psykiska problem och kroniska nervskador".

Aerosoler/drivgaser

E-cigaretter och godis som innehåller THC-liknande ämnen (cannabionoider)

THCH Vape CORE 2 ml
från 599 kr

THCH Godis CORE 6,5mg
från 79 kr

THCH Godis EL GRINGO – 13mg
från 349 kr

THCH Buds Caramel Candy (1g)
från 89,98 kr

Varningssignaler

- Försämrade studieresultat och skolfrånvaro.
- Byter umgängeskrets, drar sig hemifrån mer och slutar med fritidsaktiviteter.
- Postförsändelser med märkliga avsändare.
- Swishar jämna
- Kroppsliga och psykiska tecken (vederhållning, näsblod, koncentration, seghet eller förändring i sömnmönstret)
- Försämrad hygien, försämrade mat- och sovrutiner.
- Smusslar och försöker dölja dofter med parfym. *Cannabisdoft är svår att dölja.*
- Liberal inställning till inställning till narkotika.
- Du hittar rullpapper, zippåsar, rökdon, ögondroppar, grinder etc.

**Vanlig tobaksrökning =
stor riskfaktor för THC-användning!**

IQ.se (tonårsparlören)

SOM FÖRÄLDER KAN DU VERKLIGEN GÖRA SKILLNAD

Tro inget annat. Tonåringar bryr sig faktiskt om vad deras föräldrar säger – även om det inte alltid verkar så.

Föräldraskolan

Vad du som förälder behöver ha koll på när det gäller droger

Finns på:
Polisen.se
och
Polismuseet.se

Säker källa sedan 1998

På Drugsmart finns kunskap om alkohol, andra droger och spel om pengar.

Thomas Nordström

Kommunpolis Avesta/Hedemora

Polisregion Bergslagen

Lokalpolisområde Falun

Telefon: 010-567 18 85

E-post: thomas-k.nordstrom@polisen.se

HEDEMORA
KOMMUN

Några verksamheter Hedemora

Centrala Elevhälsan

Gnistan

Ungdomsstödjare

Socialarbetare

Stort tack för
att du kom och
lyssnade ikväll!

 Ung
i Hedemora

Följ gärna *Ung i Hedemora*